

STRATEGINEN PALVELUSOPIMUS

Sopimusosapuolet

Tämän sopimuksen osapuolia ovat Turun kaupunginhallitus ja Turun liikuntalautakunta

Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella kaupunginhallitus ja liikuntalautakunta sopivat johtosäännössä määritellyä liikunta-toimen toimialaa koskevista toiminnan lähtökohdista, kehittämistavoitteista ja resursseista.

Sopimuksen lähtökohdat

Toimintaa ohjaavat strategiat ja ohjelmat

Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuustoryhmien välisen sopimuksen 16.2.2009 § 55. Sopimuksessa linjataan valtuustokauden tärkeimmät tavoitteet, joihin valtuuston enemmistö on sitoutunut. Valtuustokaudelle 2009–2012 hyväksytty sopimus (RVS) toimii lähtökohtana valtuustokauden aikana laadittaville toimintaa ohjaaville toimeenpano-ohjelmille

Valtuustoryhmien välisessä sopimuksessa on päädytty neljään kaupungin kehityksen kannalta keskeiseen tavoitekokonaisuuteen:

- tasapainoinen talous,
- kilpailukykyinen Turku,
- ydinpalveluihin keskittyminen sekä
- hyvä hallinto.

Turun kaupungin strateginen ohjelmarakenne - Turku-sopimus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.3.2009 § 78 konsernin ohjelmarakennemallin, Turku-sopimuksen. Turku-sopimus koostuu kaupunginvaltuustossa hyväksymistä, valtuustokautta koskevista toimeenpano-ohjelmista, joiden avulla valtuustoryhmien välisen sopimuksen tavoitteet ja toimenpiteet toimeenpannaan.

Turku-sopimuksessa toimeenpano-ohjelmat on jaettu kolmeen strategiseen teemaan

- vetovoimaisuus ja kilpailukyky (Turun kaupungin asunto- ja maankäyttöohjelma, ilmasto- ja ympäristöohjelma ja osaamis- yrittäjyys- ja elinkeino-ohjelma vuosille 2009-2013),
- asukkaiden hyvinvointi (lasten ja nuorten ohjelma, työikäistenohjelma ja senioriohjelma ja mielenterveyshyönteistä ilmapiiriä. Liikunta antaa elämyksiä ja hyvinvointia kaupunkilaisen jokaiseen päivään.
- resurssien tasapainoinen ohjaus (henkilöstöohjelma, talousohjelma omistajapolitiikka 2009-2013 ja tilaohjelma 2011-2013).

Kaksi ensimmäistä teemaa kytkeytyy kaupungin palvelutuotantoon ja kolmas käsittelee palvelutuotannon resursointia ja ohjausta.

Liikuntatoimen toiminta-ajatus

Innostamme turkulaiset liikkumaan. Takaamme monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja rakennamme urheilumyönteistä ilmapiiriä. Liikunta antaa elämyksiä ja hyvinvointia kaupunkilaisen jokaiseen päivään.

Sopimuksessa liikuntatoimelle määritellyt tavoitteet

Taustatietoja lasten ja nuorten liikunnan harrastuksesta

- Liikunnan harrastaminen vähenee murrosiässä.
- Lähes puolet 12–14-vuotiaista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi, mutta 16–18-vuotiaista enää kolmannes.
- Terveytensä kannalta selvästi liian vähän liikkuvia on 12–14-vuotiaista reilu 10 %,

vanhemmissa ikäryhmissä kolmasosa.

- Pojat harrastavat hengästymistä ja hikoilua aiheuttavaa liikuntaa enemmän kuin tytöt.
- Urheiluseuran järjestämiin harjoituksiin osallistuminen on lisääntynyt kahden viimeisen vuosikymmenen aikana.

Tavoite	Tavoitetilan kuvaus	Mittari
Lapset ja nuoret omaksuvat terveellisen elämäntavan	Monimuotoinen ja laaja harrastetoiminta urheilu- ja liikuntaseuroissa. Taataan monipuolinen liikunta- ja urheilumahdollisuus jokaiselle toimintakykyyn ja taitotasoon katsomatta.	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista. http://uusi.sotkanet.fi/taulukko/Gm1/110/3/3A/0/3905/
	Urheiluseuroissa liikkuvien lasten ja nuorten viikoittaisen liikunnan määrän lisääminen ja tasa-painottaminen	Lähtöarvo 32% (2009) Tavoitearvo 30% (2013)
	Liikunta edesauttaa lasten, lapsiperheiden ja nuorten elämänhallintaa. Painopisteenä syrjäytymisvaarassa olevat.	
	Koulupäivän aikaisen ja iltapäivätoiminnan liikunnan lisääminen.	
Osallistaminen sekä itseohjautuvan ja omaehtoisen liikunnan lisääminen	Liikuntapaikat tukevat lasten ja nuorten oma-toimista ja itseohjautuvaa liikkumista. Liikuntapaikat ovat esteettömämpiä ja saavutettavampia. Tuetaan lähiliikuntaa ja lähiliikuntapaikkoja.	
	Lasten ja nuorten ääni kuuluviin liikunnan päätöksentekoon ja toimintojen suunnitteluun.	
	Liikunta edesauttaa erityispäivähoidon lapsien ja erityiskoulujen oppilaiden elämänhallintaa. Yhteistyössä urheiluseurojen, yhdistysten, sosiaali- ja terveystoimen sekä opetustoimen kanssa.	
	Kokonaisvaltaisen valmentamisen ja ohjaamisen tukeminen	
Liikuntapudokkaiden (drop out) vähentäminen	Monimuotoinen ja laaja harrastetoiminta urheilu- ja liikuntaseuroissa	
	Vapaiden sidosryhmien toiminnan tukeminen	
	Nuorten elämänhallinnan tukeminen liikunnan avul-	

	la	
	Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon	
Urheiluseuratoiminnan tukeminen ja merkityksen vahvistaminen	Seuratoiminnan taloudellisten edellytysten turvaaminen <ul style="list-style-type: none"> • Avustukset • Liikuntapaikat 	
	Seuratoiminnan imagon ja kansalaistoiminnan arvojen tukeminen ja esiintuominen	
	Kaupungin tarjoaminen liikuntapalveluiden järjestäminen seurojen ja yhdistysten kanssa	
	Joustava ja nopea liikuntapaikkojen vuorovarauspalvelu	
Koulujen pihat lähiliikuntapaikoiksi	Liikuntapaikkojen, leikkipuistojen ja koulujen pihojen kehittäminen tuemaan lasten ja nuorten omaehtoista ja itseohjautuvaa liikkumista	
	Lasten ja nuorten osallistuminen suunnitteluprosessiin	
	Lähiliikuntapaikat ovat kaiken ikäisten käytössä	

Taustatietoja työikäisten liikunnan harrastuksesta

- Liikunnan harrastaminen vapaa-ajalla on viime vuosikymmenten aikana lisääntynyt, mutta fyysinen aktiivisuus työssä ja arjessa on vähentynyt.
- 2000-luvulla työikäisten viikoittaiset liikuntakerrat ovat hieman lisääntyneet ja liikunnan luonne tullut intensiivisemmäksi.
- Eniten suositaan ovat viime vuosina lisänneet juoksulenkkeily ja kuntosaliharjoittelu.
- Entistä suurempi osa työmatkoista kuljetaan henkilöautolla. Etenkin naisten työmatkaliikunta on vähentynyt.
- Ainoastaan runsas kymmenesosa 15–64-vuotiaista täyttää terveysliikunnan suosituksen kokonaisuudessaan. Parhaiten suosituksen yltävät nuoret miehet, heikoimmin eläkeikää lähestyvät.
- Noin puolet työikäisistä liikkuu kestävyyskunnan kannalta riittävästi. Vähemmän kuin viidennes harjoittaa lihaskuntoaan tarpeeksi.
- 25–64-vuotiaat istuvat keskimäärin yli seitsemän tuntia päivässä, mikä on uusimpien tutkimusten mukaan terveydelle haitallista. Eniten istuvat nuoret miehet.
- Nuorten miesten kestävyys- ja lihaskunto ovat merkittävästi heikentyneet viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana. Heikentyminen on tasoittunut ja osin pysähtynytkin viime vuosina, joskin edelleen huonokuntoisten osuus kasvaa.

Tavoite	Tavoitetilan kuvaus	Mittari
Perhe-elämän ja liikunnan yhdistäminen	Perheiden liikuntamahdollisuudet lisääntyvät	Työikäisten liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen
	Olemassa olevien palveluiden kehittäminen vastaamaan paremmin asiakastarpeita Hyötyliikunta lisääntyy	Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat, %:a 20 – 64 vuotiaista asukkaista. (ATH) Lähtöarvo 2010 46,61% Tavoitearvo 2012 47%
	Vanhempien tiedon ja ymmärryksen lisääminen lasten harrastamisesta urheiluseurassa, ns. vanhempien kasvattaminen seuratoimintaan	Liikuntapalvelujen riittävyys ikäryhmän asukkaiden mielestä, % Lähtöarvo 2010 86,21% Tavoitearvo 2012 86,5%
Työnantajan roolin korostaminen liikuntaan kannustajana	Työnantajien tietoisuus kaupungin järjestämistä liikuntamahdollisuuksista ja -paikoista lisääntyy.	http://www.terveytemme.fi/ath/tulokset/
	Seurat toimivat hyvinvointipalveluiden tuottajina ja markkinoivat niitä työnantajille	
Ohjataan työelämästä syrjäytyneitä liikunnalliseen elämäntapaan	Löydetään oikeat yhteistyökumppanit ja luodaan toimintamalleja syrjäytymisvaarassa olevien ja syrjäytyneiden liikuntaan aktivoimiseksi	

Taustatietoja seniorien liikunnan harrastamisesta

- Sekä ulkona kävely että muu liikunta ovat vähentyneet, mutta liikunnan tehokkuus näyttäisi hieman lisääntyneen.
- Kävelylenkkeily on suosituin liikuntalaji. Sauvakävely, kuntosaliharjoittelu ja hiihto ovat lisänneet suosiotaan.
- Vain muutama prosentti täyttää sekä kestävyys- että lihaskuntoliikunnan suosituksen. Kestävyysliikuntasuosituksen täyttää reilu neljännes eläkeikäisistä, lihaskuntoliikuntasuosituksen vain joka kymmenes.
- Nuoremmat ikäryhmät täyttävät suosituksen paremmin kuin vanhemmat.
- Viidesosa eläkeikäisistä ei liiku viikoittain lainkaan.

Tavoite	Tavoitetilan kuvaus	Mittari
Senioriväestön liikunta-aktiivisuuden lisääminen	Liikuntapalvelut ovat tasapuolisemmin saavutettavissa asuinpaikasta riippumatta	Ikääntyvien liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen
	Yhteisöllisen toiminta- ja seurakulttuurin luominen, monipuolisen senioritoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen, urheiluseuratoiminnan elä-	Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat %:a 65 – 74 vuotiaista asukkaista (ATH) Lähtöarvo 2010 53,12%

	mänkaariajattelun tukeminen	Tavoitearvo 2012 53,5% Liikuntapalvelujen riittävyys ikäryhmän asukkaiden mielestä, % (ATH) Lähtöarvo 2010 84,44% Tavoitearvo 2012 85% http://www.terveytemme.fi/ath/tulokset/
Fyysisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen	Ikääntyvän väestön autonomiaa, itsenäistä selviämistä ja osallisuutta tuetaan liikunnan avulla	
	Palvelut tavoittavat uusia asiakkaita ja omatoiminen liikunta lisääntyy kun tietoisuus liikunnan terveysvaikutuksista kasvaa.	
Liikuntapaikkojen esteettömyys	Esteettömyysohjelman noudattaminen ja siihen vaikuttaminen	
	Liikkumisolosuhteet ovat esteettömämpiä, turvallisempia ja paremmin saavutettavia huomioiden sekä fyysinen, psyykinen että sosiaalinen saavutettavuus.	
	Olemassa olevat kuntosalit ovat mahdollisimman helposti saavutettavissa	
Senioreiden ja erityisryhmien kuntosaliosuhteiden parantaminen	Olemassa olevat kuntosalit ovat mahdollisimman helposti saavutettavia ja esteettömiä niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisesti	
	Erityisryhmään kuuluvia asiakkaita palvelee kaikki kaupungin ylläpitämät kuntosalit. Erityisryhmille on riittävästi rauhallisia ja turvallisia kuntosaliharjoittelupaikkoja	

Ilmasto- ja ympäristöohjelma,
Asunto- ja maankäyttöohjelma

Tavoite	Tavoitetilan kuvaus	Mittari
Liikuntapaikkojen energiatehokas ylläpito ja rakentaminen	Valaistukseen käytettävän energian vähentäminen. (esim. valaisinten vaihto sekä automatiikan lisääminen/käyttämättömät vuorot)	
	Säätötilan mukaisesti kustannustehokkaiden käyttöjaksojen määrittäminen lämmitettävälle keinonurmille ja tekojääradoille	
Kaupunkiin lisää kevyen liikenteen väyliä	Kevyenliikenteen merkityksen ja olosuhteiden korostaminen omatoimiliikunnan kannalta	

Talous

LIIKUNTALAUTAKUNTA

Määrärahat ja tuloerät

	TP 2010 (€)	TA 2011 (€)	Ennuste II 2011 (€)	Hkn ehdotus (€)	Talous- arvio- ehdotus 2012 (€)	TS 2013 (1.000 €)	TS 2014 (1.000 €)	TS 2015 (1.000 €)
Käyttötalousosa								
Toimintatuotot	2.017.060	2.289.522	2.035.366	3.717.708	3.717.708			
Toimintakulut johon sis. mks:iä	17.222.865 37.345	17.814.122	17.552.259	19.924.712	19.947.128			
Toimintakate	-15.205.805	-15.524.600	-15.516.893	-16.207.004	-16.229.420	-16.532	-17.110	-17.452
<i>Muutos-%</i>		2,1	2,0	4,4	4,5	1,9	3,5	2,0
Investointiosa								
Menot	436.500	990.000	990.000	400.000	400.000	200	0	0
Tulot	76.851	86.000	86.000	35.000	35.000	50	0	0
Netto	-359.649	-904.000	-904.000	-365.000	-365.000	-150	0	0
Tuloslaskelma								
VARSINAINEN TOIMINTA								
TOIMINTATUOTOT	2.017.060	2.289.522		3.717.708				
Myyntituotot	116.282	31.091		53.298				
Maksutuotot	1.011.862	1.847.203		2.980.200				
Tuet ja avustukset	63.693	20.000		17.500				
Muut toimintatuotot								
Vuokrat	748.566	334.228		596.710				
Muut	76.657	57.000		70.000				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0		0				
TOIMINTAKULUT	17.222.865	17.814.122		19.924.712				
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	2.883.595	3.168.960		3.551.158				
Henkilösivukulut	1.029.017	1.087.489		1.165.324				
Palvelujen ostot	1.874.005	1.872.441		1.387.725				
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1.602.898	1.519.356		1.856.978				
Avustukset	1.661.842	1.525.000		1.525.000				
Muut toimintakulut								
Vuokrat	8.106.465	8.620.676		10.359.089				
Muut	65.043	20.200		79.438				
TOIMINTAKATE	-15.205.805	-15.524.600		-16.207.004				
Poistot ja arvonalentumiset	180.252	214.523		214.523				
TILIKAUDEN TULOS	-15.386.057	-15.739.123		-16.421.527				
SISÄISET ERÄT								
TOIMINTATUOTOISTA	142.503	12.000		0				
TOIMINTAKULUISTA	8.010.370	8.505.823		9.851.480				

Turussa XX.XX.2011

Allekirjoitukset

Kaupunginhallituksen puolesta

Maija Kytä
apulaiskaupunginjohtaja

Minna Arve
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Liikuntalautakunnan puolesta

Saara-Sofia Sutela
lautakunnan puheenjohtaja

Riitta Luoma
varapuheenjohtaja

Arto Sinkkonen
liikuntajohtaja